

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA WE WROCŁAWIU**

50-413 Wrocław, ul. Walońska 3-5
tel.(071)344 65 87, (071)34 05 920, fax (071)34 05 922
e-mail: wroclaw@uokik.gov.pl

RWR 410 - 5/04/WS

Wrocław, 27 .07.2005 r.

Decyzja RWR 52 /2005

I. Na podstawie art. 9 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (t.j. Dz. U. Nr 86, poz. 804 ze zm.) oraz stosowanie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. *w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów* (Dz. U. nr 18, poz. 172 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu przeciwko Lubuskiej Izbie Lekarsko-Weterynaryjnej z siedzibą w Zielonej Górze

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów :

uznaje się za ograniczającą konkurencję i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy praktykę Lubuskiej Izby Lekarsko- Weterynaryjnej z siedzibą w Zielonej Górze, polegającą na zawarciu porozumienia ograniczającego konkurencję na rynku usług lekarsko – weterynaryjnych na terenie województwa lubuskiego, poprzez uzgodnienie cennika cen minimalnych na usługi lekarsko – weterynaryjne i nakazuje się zaniechanie jej stosowania.

II. Na podstawie art. 9 powołanej wyżej ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* oraz stosowanie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 powołanego wyżej rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. *w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów*, po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu przeciwko Lubuskiej Izbie Lekarsko- Weterynaryjnej z siedzibą w Zielonej Górze

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów :

uznaje się za ograniczającą konkurencję i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 4 pkt 4 lit. c) ww. ustawy praktykę Lubuskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej z siedzibą w Zielonej Górze, polegającą na zawarciu porozumienia ograniczającego konkurencję na rynku usług lekarsko – weterynaryjnych na terenie województwa lubuskiego, poprzez podjęcie innego niż uchwała aktu Izby w postaci cennika cen minimalnych na usługi lekarsko – weterynaryjne i nakazuje się zaniechanie jej stosowania.

III. Na podstawie art. 101 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 5 ust. 1 pkt 1 powołanej wyżej ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* oraz stosowanie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 powołanego wyżej rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. *w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów*

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów :

nakłada się na Lubuską Izbę Lekarsko- Weterynaryjną z siedzibą w Zielonej Górze karę pieniężną w wysokości 1 927, 96 zł (słownie : jeden tysiąc dziewięćset dwadzieścia siedem złotych dziewięćdziesiąt sześć groszy) płatną do budżetu państwa.

Uzasadnienie

1. W dniu 9 lipca 2004 r. wpłynęły do Delegatury UOKiK we Wrocławiu kopie materiałów zebranych w toku postępowania wyjaśniającego (sygn. akt DDF 1-400/2/04/MB) prowadzonego przez Departament Instytucji Finansowych, Usług i Rolnictwa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w sprawie praktyk ograniczających konkurencję na rynku usług lekarsko weterynaryjnych przez izby lekarsko-weterynaryjne. Przekazane Delegaturze materiały wstępnie wskazywały, iż Lubuska Izba Lekarsko – Weterynaryjna mogła naruszyć art. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zwanej dalej „ustawą o ochronie (...)”, w wyniku opracowania cennika cen na usługi lekarsko – weterynaryjne. Przeprowadzone przez Delegaturę we Wrocławiu, w następstwie powyższych informacji, postępowanie wyjaśniające (sygn. akt RWR 400-29/04/WS) zakończyło się wstępnym ustaleniem, iż w sprawie mogło nastąpić naruszenie art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie (...) na skutek opracowania przez Izbę Cennika ustalającego ceny usług lekarsko – weterynaryjnych. Jednocześnie postępowanie wyjaśniające uprawdopodobniło, iż praktyka mogła zostać dokonana w wyniku uzgodnienia cen, nie zaś podjęcia uchwał ustalających ceny usług lekarsko – weterynaryjnych. W toku tego postępowania Izba wyjaśniła m.in., iż „*Przygotowany przez Radę (...) cennik jest zbiorem wartości **wskaźnikowych i minimalnych** za czynności lekarsko-weterynaryjne. Nie ma mocy dokumentu obowiązującego, a jedynie sugeruje wysokość cen za usługi dla lekarzy wolnej praktyki LIL-Wet.*” (pismo z dnia 27 września 2004 r. - k. 43 akt RWR 400-29/04/WS).

1.1. W następstwie powyższych, wstępnych ustaleń, Prezes Urzędu postanowieniem nr 165/04 z dnia 2 listopada 2004 r. wszczął z urzędu postępowanie administracyjne przeciwko Lubuskiej Izbie Lekarsko- Weterynaryjnej z siedzibą w Zielonej Górze, pod zarzutem zawarcia porozumienia ograniczającego konkurencję na rynku usług lekarsko – weterynaryjnych na terenie województwa lubuskiego, polegającego na uzgodnieniu cennika cen minimalnych na usługi lekarsko – weterynaryjne (postanowienie k.1), co mogło naruszać art. 5 ust. 1 pkt 1 powołanej wyżej ustawy o ochronie (...). Postanowieniem nr 172/05 postępowanie zostało rozszerzone o zarzut zawarcia przez Lubuską Izbę porozumienia ograniczającego konkurencję na rynku usług lekarsko – weterynaryjnych na terenie województwa lubuskiego, polegającego na podjęciu innego niż uchwała aktu Izby w postaci cennika cen minimalnych na usługi lekarsko – weterynaryjne (zarzut w postanowieniu nr 172/05 z dnia 16 maja 2005 r.), co może stanowić naruszenie art. 5 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 4 pkt 4 lit. c) ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów

1.2. W odpowiedzi na stawiane zarzuty Izba pismem z dnia 16 listopada 2004 r. wskazała, iż organy Izby nie podejmowały uchwał w sprawie ustalenia cennika usług lekarsko – weterynaryjnych. Izba potwierdziła, iż cennik, zwany dalej „Cennikiem”, został opracowany przez wytypowane przez Radę Izby zespoły lekarzy, jednakże zawierał on jedynie ceny sugerowane. Zdaniem Izby Cennik nie miał charakteru obowiązującego (wiążącego), zaś Rada nie wprowadziła go w życie w żaden sformalizowany sposób (w szczególności brak było uchwał w tym względzie). Cel opracowania cennika miał wyłącznie charakter informacyjny (pismo Izby k. 5-6). W związku z faktem, iż Cennik nie miał charakteru obowiązującego, Rada Izby nigdy go formalnie nie odwołała (pismo Izby k. 83). Ponadto Izba poinformowała, iż „rozważania na temat cen odbywały się publicznie, a wnioski wypływające z tych dyskusji stanowiły kierunek działania Izby” (pismo Izby k. 104). Izba stanęła na stanowisku, iż „ani nie podjęła uchwał o stosowaniu cen, która miałyby charakter wiążący, ani też w inny sposób nie wpływała na swobodę stosowania cen przez poszczególnych lekarzy weterynarii” (pismo Izby k. 104).

2. Przeprowadzone przez organ antymonopolowy postępowanie dowodowe pozwoliło na ustalenie następującego stanu faktycznego:

2.1. Lubuska Izba Lekarsko-Weterynaryjna prowadzi działalność na podstawie ustawy z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych (Dz. U. z 1992 r. nr 187, poz. 1567 ze zm.), zwanej dalej „Ustawą”. Zgodnie z art. 8 ust. 1 Ustawy samorząd jest niezależny w wykonywaniu swych zadań i podlega tylko przepisom ustawy. Art. 8 ust. 3 Ustawy określa, iż jednostkami organizacyjnymi samorządu lekarzy weterynarii posiadającymi osobowość prawną są: Krajowa Izba Lekarsko-Weterynaryjna i okręgowe izby lekarsko-weterynaryjne. Obszar działania poszczególnych okręgowych izb lekarsko-weterynaryjnych oraz ich siedziby ustala Krajowa Rada Lekarsko-Weterynaryjna, uwzględniając zasadniczy podział terytorialny państwa (art. 9 ust. 3 Ustawy). Na podstawie wyżej wymienionej delegacji ustawowej Krajowa Rada Lekarsko – Weterynaryjna podjęła w dniu 5 lipca 2002 r. Uchwałę Nr 25/2002/III w sprawie ustalenia nazw, obszaru działania i siedzib okręgowych izb lekarsko – weterynaryjnych. Na podstawie § 1 pkt 5 Uchwały Lubuska Izba Lekarsko – Weterynaryjna z siedzibą w Zielonej Górze obejmuje obszar województwa lubuskiego

dowód – Uchwała Nr 25/2002/III k. 7-8.

Zatem Lubuska Izba Lekarsko-Weterynaryjna jest jednostką samorządu lekarzy weterynarii posiadającą osobowość prawną. Należy do niej 251 lekarzy weterynarii

dowód – pismo Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej z dnia 21.01.2004 r. k. 10 akt RWR 400-29/04/WS.

Do zadań samorządu, realizowanych przez Izbę, należy m.in. reprezentowanie i ochrona zawodu lekarza weterynarii (art. 10 ust. 1 pkt 3 Ustawy). Zadania samorządu Izba realizuje m.in. poprzez negocjowanie warunków pracy i płac (art. 10 ust. 2 pkt 3 Ustawy) i występowanie w obronie interesów indywidualnych i zbiorowych członków izb lekarsko-weterynaryjnych (art. 10 ust. 2 pkt 10 Ustawy). Z kolei członkowie samorządu obowiązani są:

- 1) przestrzegać zasad etyki i deontologii weterynaryjnej oraz innych przepisów związanych z wykonywaniem zawodu lekarza weterynarii, a także uchwał władz i organów samorządu lekarzy weterynarii,
- 2) regularnie opłacać składkę członkowską (art. 19 Ustawy).

Członkowie samorządu podlegają odpowiedzialności zawodowej przed sądami lekarsko-weterynaryjnymi za postępowanie sprzeczne z zasadami etyki i deontologii weterynaryjnej oraz za naruszenie przepisów o wykonywaniu zawodu lekarza weterynarii. Sąd lekarsko-weterynaryjny może orzekać karę upomnienia, nagany, zawieszenia prawa wykonywania zawodu lekarza weterynarii na okres od trzech miesięcy do trzech lat, pozbawienia prawa wykonywania zawodu (art. 45,46 Ustawy). Obowiązujący Kodeks Etyki i Deontologii Weterynaryjnej, wprowadzony uchwałą nr 16/2001/V Krajowego Zjazdu Lekarzy Weterynarii z dnia 17 czerwca 2001 r. przewiduje w art. 26, iż wysokość ceny za wykonywane czynności lekarza weterynarii jest wartością umowną. Ustalając cenę za wykonane czynności lekarz weterynarii powinien uwzględnić wkład swojej pracy, ponoszonych kosztów własnych a także sytuację materialną posiadacza zwierzęcia.

Przynależność lekarzy do Izby jest obowiązkowa, gdyż lekarz weterynarii, posiadający prawo wykonywania zawodu, przed podjęciem wykonywania zawodu na terenie Izby obowiązany jest uzyskać wpis do rejestru jej członków (art. 17 ust. 1 Ustawy).

Zgodnie z art. 24 Ustawy, organami Lubuskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej są:

- 1) Okręgowy Zjazd Lekarzy Weterynarii,
- 2) Okręgowa Rada Lekarsko-Weterynaryjna,
- 3) Okręgowa Komisja Rewizyjna,
- 4) Okręgowy Sąd Lekarsko-Weterynaryjny,
- 5) Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej.

Ustawa nie przyznaje organom Izby kompetencji do ustalania cen za usługi lekarsko – weterynaryjne.

Okręgowa Rada Lekarsko-Weterynaryjna kieruje działalnością Izby w okresie pomiędzy okręgowymi zjazdami lekarzy weterynarii, a w szczególności:

- 1) wykonuje zadania i czynności określone w art. 10, z wyjątkiem ustanawiania zasad etyki i deontologii weterynaryjnej oraz sprawowania sądownictwa lekarsko-weterynaryjnego,
- 2) wykonuje uchwały okręgowego zjazdu lekarzy weterynarii,
- 3) składa przed okręgowym zjazdem lekarzy weterynarii sprawozdanie z działalności oraz wykonania budżetu,
- 4) prowadzi bieżące sprawy izby,
- 5) wykonuje zadania zlecone przez Krajową Radę Lekarsko-Weterynaryjną (art. 29 Ustawy).

Tryb pracy Rady określał w latach 2000 - 2005 „Regulamin działania Okręgowej Rady Lubuskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej w Zielonej Górze”, stanowiący załącznik Nr 1 do uchwały Nr 11 z dnia 29 stycznia 2000 r. Okręgowego Zjazdu Lubuskiej Izby Lekarsko – Weterynaryjnej. Zgodnie z § 2 Rada mogła powoływać komisje stałe lub „w zależności od potrzeb”, te zaś powoływać mogły zespoły problemowe. Regulamin powyższy zastąpiony został nowym Regulaminem działania Okręgowej Rady Lubuskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej w Zielonej Górze, stanowiącym załącznik nr 1 do

uchwały nr 12 z dnia 10 marca 2005 r. Okręgowego Zjazdu Lubuskiej Izby Lekarsko – Weterynaryjnej. Treść Regulaminu Rady praktycznie nie uległa zmianie

dowód – Regulamin k. 117-119 i k. 128-129, Uchwała nr 12 k. 130.

Rada wydaje Biuletyn informacyjny Izby „Centaur Lubuski”. Podstawą jego wydawania przez Radę jest stanowisko Okręgowego Zjazdu Lubuskiej Izby Lekarsko – Weterynaryjnej z 11 czerwca 1991 r., w którym Zjazd zobowiązał Radę do wydawania Biuletynu, jak również corocznie uchwalany przez Zjazd Izby preliminarz budżetowy przeznaczający określone środki finansowe na pokrycie kosztów wydawania Biuletynu

dowód – protokół Zjazdu Izby k. 110, pismo Izby k. 83, przykładowe Uchwały w sprawie preliminarzy budżetowych k. 85-96.

2.2. W dniu 12 września 2000 r. Rada Izby, na skutek postulatów swoich członków, powołała zespoły lekarzy weterynarii do opracowania cennika cen usług lekarsko – weterynaryjnych. Powołano trzy zespoły : zwierzęta towarzyszące (psy, koty, inne), zwierzęta gospodarskie oraz drób. Opracowany cennik opublikowany został w formie wkładki w Biuletynie Informacyjnym Izby „Centaur Lubuski” Nr 5/2000 z dnia 27.12.2000 r.

dowód - Centaur Lubuski Nr 5/2000 k. 53-60.

Cennik wydany został w formacie A-5 i zawiera 12 stron. W nagłówku nosi nadruk „Cennik usług weterynaryjnych 2000/2001”. Na stronie drugiej cennika znajduje się nadruk : „Sugerowane kryteria wysokości wynagrodzenia lek. wet. za świadczone usługi”. Cennik składa się z trzech części tematycznych : ogólnej (dot. wszystkich zwierząt, których nie zakwalifikowano do drobiu lub zwierząt gospodarskich), części dotyczącej drobiu (np. brojlery, indyki, gołębie) oraz części dotyczącej zwierząt gospodarskich (np. bydło, konie, świnie, owce, kozy, ryby, pszczoły). Część ogólna składa się z następujących działów :

- I. Podstawowe czynności i badania lekarsko-weterynaryjne
- II. Zabiegi Podstawowe
- III. Zabiegi chirurgiczne – Głowa i Szyja
- IV. Zabiegi chirurgiczne – Tułów i Ogon
- V. Zabiegi chirurgiczne – Kończyny
- VI. Szczepienia profilaktyczne

Część zat. „Drób”, składa się z działów :

1. Przegląd stada
2. Nadzór fermy zryczałtowany
3. Szczepienie drobiu

Część zat. „Cennik usług weterynaryjnych zwierząt gospodarskich” składa się z działów :

1. Badanie kliniczne zwierzęcia
2. Badanie na ciążę (PER RECTUM, USG)
3. Oględziny

W tej części Cennika znajduje się również wyodrębniony tematycznie (ale bez oznaczenia go numeracją ciągłą) dział :

- Zabiegi – bydło, konie, świnie, owce, kozy

W Cenniku przyjęto w zasadzie jednolity sposób przedstawienia cen za usługi lekarsko-weterynaryjne, tj. poprzez oznaczenie ich jedną wartością bezwzględną, odnoszącą się do PLN np. „Przeгляд стада индюков...50,00” (dział „Drób” pkt 1 lit. a). Jedyne sporadycznie przyjęto „widelkowe” oznaczenie ceny usługi, np. „Iniekcja podskórna, śródskórna, domięśniowa...2,50 – 5,00” (część ogólna dział II pkt 2). Do tego sposobu ozn. ceny znajduje się w Cenniku następujący przypis : „W przypadku gdzie cenę zabiegu podano **OD – DO** cena zależy od stopnia skomplikowania przypadku i przyjętej metody wykonania zabiegu (strona 6. Cennika)

dowód – Cennik k. 56a-56f.

Cennik nie został uchwalony (nie podjęto uchwały o wprowadzeniu go w życie względnie uchwały ustalającej wysokość cen). Rada Okręgowa Lubuskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej na VI posiedzeniu odbytym w Zielonej Górze w dniu 15 grudnia 2000 ustaliła, iż jedyną formą publikacji Cennika będzie dołączenie go do Biuletynu „Centaur Lubuski”. Dosłowny zapis protokołu posiedzenia dotyczący przedmiotowej kwestii brzmiał następująco : „*Kolejną sprawą poruszoną był sposób przekazania cennika sugerowanego dla lekarzy weterynarii LIL-Wet. Zdecydowano, że Cennik lekarsko-weterynaryjny LIL-Wet na rok 2001 zostanie dołączony do Centaura Lubuskiego jako załącznik*”. Należy zauważyć, że wydawcą Biuletynu jest Okręgowa Rada Lekarsko-Weterynaryjna, która także przeznaczą w preliminarzu budżetowym środki finansowe na pokrycie kosztów jego wydawania

dowód – protokół z VI Posiedzenia Rady Okręgowej LIL-Wet k. 56.

Fakt braku uchwał organów Lubuskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej potwierdziły również ustalenia poczynione w ramach postępowania wyjaśniającego o sygn. akt DDF 1-400/2/04/MB prowadzonego przez Departament Instytucji Finansowych, Usług i Rolnictwa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie

dowód – postanowienie z dnia 1 lipca 2004 r. k. 32-41 akt administracyjnych RWR 400-29/04/WS.

2.3. Celem ustalenia faktycznego charakteru cen zamieszczonych w Cenniku Prezes Urzędu przeprowadził badanie rynkowe wśród członków Izby. Badaniem objęto ponad 6% wszystkich członków Izby (16 lekarzy), świadczących usługi na terenie wszystkich powiatów województwa lubuskiego. Członkowie Izby zostali wytypowani losowo do badania. Przeprowadzone badanie pozwoliło na ustalenie, iż :

- lekarze weterynarii w zdecydowanej większości nie stosują w praktyce opracowanego Cennika (stosują cenniki własne); jednakże niektórzy przyznali, iż ustalając ceny za usługi lekarsko-weterynaryjne sugerują się Cennikiem,
  - Cennik nie ma charakteru wiążącego (jedyne jeden lekarz stwierdził, iż Cennik ma „*charakter obligatoryjny*”),
  - Izba nie kontroluje przestrzegania Cennika (100% odpowiedzi),
  - można odstępować od cen zamieszczanych w Cenniku i ustalać własne ceny na usługi lekarsko – weterynaryjne (100% odpowiedzi),
  - Rada Izby nie wymusza na członkach izby przestrzegania Cennika (100% odpowiedzi),
- Ustalono ponadto, iż Cennik z grudnia 2000 r. nie był zmieniany.

Jednocześnie odpowiadając na pytanie o cel opracowania Cennika lekarze weterynarii odpowiedzieli, iż ich zdaniem cennik wprowadzony został „*celem określenia orientacyjnych cen usług*”, „*w celu orientacji i możliwości ustalania własnych cen usług*”,

„miał charakter informacyjny”, został wprowadzony „aby uniknąć cen dumpingowych stosowanych przez niektórych kolegów”, miał służyć „jako pomoc przy kalkulowaniu ceny”, „aby zapobiec nieuczciwej konkurencji prowadzonej przez niektóre Lecznice Zwierząt”, „aby ujednoczyć ceny usług lekarsko-weterynaryjnych”, „został wprowadzony w celach informacyjnych co do cen usług wet.”, „aby zwalczyć ceny dumpingowe”, była to „próba ujednoczenia stawek za usługi lekarsko-weterynaryjne na terenie województwa lubuskiego”, „intencją Izby było powstrzymanie dumpingu”, „w celu ułatwienia lekarzom weterynarii obliczania wysokości wynagrodzenia za świadczone usługi”. Lekarze weterynarii spontanicznie również wskazali, iż Cennik został opublikowany w Biuletynie Informacyjnym Izby Centaur Lubuski Nr 5/2000

dowód – pismo Urzędu k. 27-28, pisma lekarzy weterynarii k. 32-49.

2.4. Przychód Izby na koniec 2004 r. z wyniósł 128 530,53 zł

dowód – pismo Izby z dnia 7 kwietnia 2005 r. k. 72.

3. Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, organ ochrony konkurencji i konsumentów zważył, co następuje :

3.1. Określenie zarzutów

Lubuskiej Izbie Lekarsko – Weterynaryjnej z siedzibą w Zielonej Górze został postawiony zarzut :

- naruszenia art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie (...) w następstwie zawarcia porozumienia ograniczającego konkurencję na rynku usług lekarsko – weterynaryjnych na terenie województwa lubuskiego, poprzez uzgodnienie cennika cen minimalnych na usługi lekarsko – weterynaryjne
- naruszenia art. 5 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 4 pkt 4 lit. c) ustawy o ochronie (...) w następstwie zawarcia porozumienia ograniczającego konkurencję na rynku usług lekarsko – weterynaryjnych na terenie województwa lubuskiego, poprzez podjęcie innego niż uchwała aktu Izby w postaci cennika cen minimalnych na usługi lekarsko – weterynaryjne.

3.2. Naruszenie interesu publicznego.

Przed wszystkim rozważenia wymaga, czy w sprawie niniejszej naruszony został interes publicznoprawny. Zgodnie z opisanym w art. 1 ust. 1 celem ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, „ustawa określa warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów”. Tak określony cel ustawy pozwala przyjąć, iż ma ona charakter publiczny i służy ochronie interesu ogólnospołecznego. Powyższe przesądza o wyłączeniu możliwości podejmowania przez organ antymonopolowy działań w celu ochrony interesów indywidualnych. Taką interpretację potwierdza orzecznictwo Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (d. Sądu Antymonopolowego). W wyroku z dnia 28.05.2001 (sygn. akt XVII Ama 82/00) sąd stwierdził, że „postępowanie antymonopolowe nie może dotyczyć spraw jednostkowych”. Podobnie w uzasadnieniu do wyroku z dnia 4.07.2001 (sygn. akt XVII Ama 108/00) Sąd Antymonopolowy zajął stanowisko, że: „interes publiczny w postępowaniu administracyjnym nie jest pojęciem jednolitym i stałym. W każdej sprawie winien być on ustalony i konkretyzowany. Organ administracji - Prezes Urzędu winien być w toku i przy wydawaniu decyzji rzecznikiem

tego interesu, albowiem wynika to z jego zadań w strukturze administracji publicznej - art. 7 k.p.a. Takie stanowisko wyraził również Sąd Najwyższy, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 29.05.2001 r. (sygn. I CKN 1217/98) stwierdził, że *“ustawa antymonopolowa ma charakter publicznoprawny, zatem jej celem jest słuzenie interesom publicznym. Ingeruje, gdy w wyniku pewnych ogólnych zjawisk zagrożona jest sama instytucja konkurencji. Nie odnosi się do ochrony roszczeń indywidualnych (...)”*.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 26.02.2004 r. (sygn. III SK 2/04) stwierdził, że naruszenie indywidualnego interesu nie wyklucza dopuszczalności równoczesnego uznania, że dochodzi do naruszenia interesu zbiorowego *„jeżeli indywidualne pogwałcenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów mogłoby w jakikolwiek sposób prowadzić do ustanowienia lub utrwalenia monopolistycznych praktyk rynkowych, które wywołują lub mogą wywołać zakazane skutki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”*.

Należy zatem stwierdzić, że nie każde naruszenie prawa w stosunkach cywilno-prawnych kwalifikuje sprawę do postępowania w trybie ww. ustawy. Zawsze decyduje o tym naruszenie przez przedsiębiorcę, w następstwie stosowania praktyk ograniczających konkurencję, interesu publicznoprawnego. Ochrona wolnej konkurencji dokonuje się bowiem w interesie publicznym - a więc co do zasady - nie w interesie stron stosunków umownych. Odmiennie niż to ma miejsce w postępowaniu cywilnym ukierunkowanym na ochronę praw podmiotowych stron, postępowanie w trybie ustawy o ochronie (...) ma za swój przedmiot ochronę interesu publicznoprawnego, a więc ma to miejsce wtedy, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, bądź gdy wywołują one inne niekorzystne zjawiska na rynku wymagające ingerencji ze strony organów działających w trybie tej ustawy.

W niniejszej sprawie postępowanie dotyczy uzgodnienia cennika cen usług lekarsko-weterynaryjnych. Powyższe działanie może naruszać potencjalnie interesy nieoznaczonego kręgu uczestników rynku usług weterynaryjnych zarówno po stronie podażowej rynku tj. członków Izby (lekarzy weterynarii) jak również uczestników rynku po jego stronie popytowej (konsumentów). Ceny bowiem zawsze mają skutek społeczny, dotyczą interesów wszystkich klientów danego przedsiębiorcy lub grupy przedsiębiorców, jak w sprawie niniejszej. Oznacza to, iż do prowadzonej przed Prezesem UOKiK sprawy mają zastosowanie przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Wobec powyższego niniejsze postępowanie antymonopolowe niewątpliwie toczy się w interesie publicznym a nie w indywidualnym. Objęte postępowaniem porozumienia, kwalifikowane jako praktyki ograniczające konkurencję, są zakazane prawem antymonopolowym, ponieważ uderzają one wprost w konkurencję, eliminując ją lub znacznie ograniczając. W interesie publicznym leży bowiem to, aby konkurencja na rynku była efektywna. Dlatego **Prezes Urzędu przeciwdziałając ograniczaniu, eliminowaniu bądź zniekształcaniu konkurencji, wypełnia cel art. 1 ust. 1 ustawy.**

3.3. Rynek właściwy i jego struktura.

Ponieważ zachowania przedsiębiorców odbywają się w strukturze rynkowej, istotne znaczenie ma określenie rynku właściwego w niniejszej sprawie.

Art. 4 pkt 8 ww. ustawy rynek właściwy definiuje jako rynek towarów, które ze względu na swe przeznaczenie, cenę oraz właściwość, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na rodzaj

oraz właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. Zgodnie z ukształtowanymi poglądami doktryny i orzecznictwem, rynek właściwy wyznacza rynek w ujęciu geograficznym (terytorium) i rynek w ujęciu produktowym (towar).

W rozpatrywanej sprawie zakres rynku właściwego w ujęciu geograficznym wyznacza § 1 pkt 5 uchwały Nr 25/2002/III Krajowej Rady Lekarsko – Weterynaryjnej z dnia 5 lipca 2002 r. w sprawie ustalenia nazw, obszaru działania i siedzib okręgowych izb lekarsko – weterynaryjnych. Rynkiem właściwym w ujęciu geograficznym jest zatem obszar właściwości miejscowej i rzeczowej Lubuskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej, tj. **województwo lubuskie**.

Z kolei rynek właściwy w ujęciu produktowym wyznaczony jest według stosowania wąskich kryteriów segmentacji takiego rynku. Kryteria te muszą wynikać z obiektywnych parametrów towarów (produktów), mających zasadniczy wpływ na ich zakup przez nabywców. W każdej sprawie są nimi przede wszystkim przeznaczenie i parametry użytkowe. Cechy te pozwalają nabywcom łatwo identyfikować towary (produkty), odróżniać od siebie i ewentualnie traktować jako bliskie substytuty. Podkreślenia wymaga, iż towarem w ujęciu ustawy o ochronie (...) są również usługi (art. 4 pkt 6 ustawy). Zatem nie ulega wątpliwości, iż ze względu na przeznaczenie i cechy użytkowe rynkiem właściwym w ujęciu produktowym jest rynek **usług lekarsko – weterynaryjnych**.

Usługi lekarsko-weterynaryjne świadczyć mogą jedynie lekarze weterynarii, a ci – jak wynika to z art. 17 ust. 1 ustawy o zawodzie lekarza weterynarii i izb lekarsko-weterynaryjnych - przed podjęciem wykonywania zawodu na terenie Izby obowiązani są uzyskać wpis do rejestru jej członków. Zatem przynależność lekarzy weterynarii do Izby jest obowiązkowa, a skoro tak – wszyscy przedsiębiorcy świadczący usługi na terenie właściwości Lubuskiej Izby Lekarsko – Weterynaryjnej są jej członkami. Wynika sąd wniosek, iż łączny udział członków porozumienia (związku przedsiębiorców) przedsiębiorców rynku właściwym wynosi 100 %.

3.4. Zarzut naruszenia art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie (...), polegającego na zawarciu przez Lubuską Izbę Lekarsko- Weterynaryjną z siedzibą w Zielonej Górze porozumienia ograniczającego konkurencję na rynku usług lekarsko – weterynaryjnych na terenie województwa lubuskiego, poprzez uzgodnienie cennika cen minimalnych na usługi lekarsko – weterynaryjne.

3.4.1. Przesłanki zastosowania art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie (...) - wprowadzenie.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie (...) zakazane są porozumienia, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym, polegające m.in. na ustalaniu, bezpośrednio lub pośrednio, cen i innych warunków zakupu lub sprzedaży towarów.

Art. 6 ust. 1 ustawy antymonopolowej stanowi, iż zakazu o którym mowa w art. 5 nie stosuje się m.in. do porozumień zawieranych między konkurentami, których łączny udział w rynku w roku kalendarzowym poprzedzającym zawarcie porozumienia nie przekracza 5%. Pojęcie konkurentów zdefiniowane zostało w art. 4 pkt 10 ustawy o ochronie (...). Pod pojęciem konkurentów rozumieć należy przedsiębiorców, którzy wprowadzają lub mogą wprowadzać albo nabywają lub mogą nabywać, w tym samym czasie, towary na rynku właściwym. Wskazać należy jednak, iż wyłączenie, o którym mowa w art. 6 ust. 1 nie stosuje się m.in. do przypadku określonego w art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy, a zatem nie ma ono zastosowania w niniejszej sprawie.

W związku z poczynionymi powyżej uwagami, dla prawnego bytu praktyki ograniczającej konkurencję opisaną w art. 5 ust. 1 pkt 1 niezbędne jest więc łączne wystąpienie następujących przesłanek :

- 1) zawiązanie się porozumienia według zasad określonych w artykule 4 pkt 4 i art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy, polegającego na ustaleniu bezpośrednio lub pośrednio, cen i innych warunków zakupu lub sprzedaży towarów
- 2) cel lub skutek porozumienia, którym jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym.

Zdaniem organu antymonopolowego wszystkie wymienione wyżej przesłanki zostały w sprawie spełnione.

3.4.2. Przesłanka zastosowania art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie (...) dotycząca zawiązania się porozumienia według zasad określonych w artykule 4 pkt 4 i art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy, polegającego na ustaleniu bezpośrednio lub pośrednio, cen i innych warunków zakupu lub sprzedaży towarów .

W świetle art. 4 pkt 4 ustawy o ochronie (...) przez porozumienia rozumie się m.in. sprzeczne z ustawą :

- a) umowy zawierane między przedsiębiorcami, między związkami przedsiębiorców oraz między przedsiębiorcami i **ich związkami** albo niektóre postanowienia tych umów,
- b) uzgodnienia dokonane w jakiegokolwiek formie przez dwóch lub więcej przedsiębiorców lub **ich związki**,
- c) uchwały lub inne akty **związków przedsiębiorców** lub ich organów statutowych.

W myśl tego przepisu porozumieniem jest więc koordynowanie zachowań przedsiębiorców przez m.in. ich związki. Przedsiębiorcą według art. 4 pkt 1 lit. b) ustawy o ochronie (...) jest osoba fizyczna wykonująca zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadząca działalność w ramach wykonywania takiego zawodu. Powyższe kryteria spełniają lekarze weterynarii, zatem należy ich uznać za przedsiębiorców według powołanej wyżej ustawy. Z kolei związkiem przedsiębiorców według art. 4 pkt 2 ustawy o ochronie (...) są m.in. izby, zrzeszenia i inne organizacje zrzeszające przedsiębiorców. Nie ulega zatem wątpliwości, iż Lubuska Izba Lekarsko-Weterynaryjna spełnia kryteria uznania jej za związek przedsiębiorców w rozumieniu powołanej ustawy o ochronie (...), co skutkuje podleganiu jej działań ocenie w trybie tejże ustawy.

Oceniając charakter prawny podjętych przez organ Izby, jakim jest Okręgowa Rada Lekarsko – Weterynaryjna, działań w zakresie opracowania cennika usług lekarsko weterynaryjnych należy ocenić je jako zawarcie porozumienia w formie uzgodnienia (art. 4 pkt 4 lit b ustawy o ochronie...). Fakt uzgodnienia Cennika wynika z powołania przez Radę zespołów problemowych składających się z przedsiębiorców – lekarzy weterynarii, mających za zadanie opracowanie poszczególnych jego fragmentów, jak również oficjalnego jego opublikowania w Biuletynie informacyjnym Izby „Centaur Lubuski” Nr 5/2000 z dnia 27.12.2000 r. **Wypada wskazać, iż zgodnie ze słownikiem języka polskiego termin „uzgadniać” ozn. „czynić zgodnym z czymś, przystosowywać do czego, koordynować” (Mały Słownik Języka Polskiego. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa 1993 s. 997). W wypadku niniejszej sprawy wystąpił zamiar uzgodnienia cen pomiędzy konkurentami, tj. członkami Izby, poprzez opracowanie**

Cennika a następnie rozesłania go jej członkom. Zatem wskutek tych działań doszło do uzgodnienia zachowań cenowych członków Izby (konkurujących ze sobą przedsiębiorców) Cennik bowiem jako wzorzec stał się punktem odniesienia dla skoordynowanych zachowań cenowych weterynarzy. W następstwie tego nastąpiły albo przynajmniej mogły potencjalnie nastąpić wzajemne przystosowania cenowe członków Izby. A zatem opracowanie cen w postaci Cennika i rozsyłanie go do członków Izby Lubuskiej stanowiło wymianę informacji stwarzającą okazję do zachowań paralelnych w zakresie cen usług weterynaryjnych w woj. lubuskim, co jest niewątpliwie formą zakazanej koordynacji cenowej i formą zakazanych uzgodnień cenowych pomiędzy samodzielnymi przedsiębiorcami. Nie ma innego racjonalnego wyjaśnienia dla celu sporządzenia tegoż Cennika, biorąc pod uwagę strukturę rynku, jak tylko zmierzanie do ograniczenia konkurencji cenowej na rynku usług lekarsko-weterynaryjnych w woj. lubuskim, co narusza normę art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie (...).

Należy mieć na względzie, iż do traktowania skoordynowanych działań jako porozumienia nie jest konieczne nadanie im wiążącego formalnie charakteru dla wszystkich zrzeszonych przedsiębiorców, gdyż wystarczy wykazanie, iż zamiarem (celem) związku było wywołanie określonych zachowań przedsiębiorców (Elżbieta Modzelewska-Wąchal. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz. TWIGGER. Warszawa 2002, strona 45). Wobec powyższego bez znaczenia dla oceny postępowania Izby w niniejszej sprawie jest brak nadania Cennikowi wiążącego charakteru w formie stosownych uchwał organów Izby. Podobnie bez znaczenia jest brak wymuszania na członkach izby przestrzegania Cennika, jak również ostateczne stosowanie przez nich cen własnych. Wypada powołać przykładowo wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 11 lipca 1989 r. w sprawie 246/86 S.C. Belasco i inni przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich (Zb. Orz. 1989, 2117) zawierający tezę, iż „ustalanie ogólnie obowiązujących cen, nawet gdy ceny te nie są respektowane w praktyce, stanowi naruszenie art. 85 ust. 1 Traktatu, jeżeli ich celem jest naruszenie konkurencji. Zdaniem Trybunału do przyjęcia rozmyślnego naruszenia reguł konkurencji wystarczy, aby przedsiębiorcy nie mogli nie być świadomi, że sporne zachowanie miało na celu ograniczenie konkurencji.” (Agata Jurgowska, Tadeusz Skoczny, Prawo konkurencji Wspólnoty Europejskiej, Orzecznictwo, Tom 1, Orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z lat 1962 – 1989, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2004, s. 487-488).

Natomiast w sprawie *Sugar* [wyrok w sprawie 40-48/73 Suiker Unie v. Commision, (Europen Sugar Cartel) 1976 CMLR, s. 295, 555] Trybunał wyraził pogląd, iż „nie jest potrzebny dowód na realizację faktycznego planu. Jest wystarczające, aby zgromadzić dowody na to, że przedsiębiorstwa w istocie kontaktowały się” (Z. Jurczyk, Kartele w prawie konkurencji Unii Europejskiej, „Prawo Spółek”, maj 2001). Zdaniem organu antymonopolowego sytuacja powołana przez Trybunał ma miejsce w niniejszej sprawie.

Wskazać należy, iż porozumienie dotyczy uzgodnienia cen minimalnych. Świadczą o tym zarówno wyjaśnienia Izby złożone w sprawie akt RWR 400-29/04/WS („Przygotowany przez Radę (...) cennik jest zbiorem wartości **wskaźnikowych i minimalnych** za czynności lekarsko-weterynaryjne - pismo z dnia 27 września 2004 r. - k. 43 akt RWR 400-29/04/WS), jak również potwierdzające ten charakter wyjaśnienia członków Izby (sugerujące chęć przeciwdziałania dumpingowi – wyniki badania rynkowego, opisane w pkt. 2.3. niniejszej Decyzji).

Spełniona została tym samym pierwsza przesłanka zastosowania normy art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy, dotycząca zawiązanie się porozumienia według zasad określonych w artykule 4

pkt 4 i art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy, polegającego na ustaleniu bezpośrednio lub pośrednio, cen i innych warunków zakupu lub sprzedaży towarów.

3.4.3. Przesłanka zastosowania art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie (...) polegająca na celu lub skutku porozumienia, którym jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym.

W sprawie drugiej przesłanki z art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie (...), polegającej na antykonkurencyjnym celu lub skutku działania przedsiębiorców skupionych w Związku wypada zauważyć, iż ustawa o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych nie upoważnia do uchwalania lub uzgadniania cen na usługi lekarsko – weterynaryjne. Zaaprobować należy stanowisko Sądu Antymonopolowego wyrażone w wyroku z dnia 6 lipca 1994 r. sygn. akt XVII Amr 8/94 sprowadzające się do konkluzji, iż działalność organów samorządu zawodowego podlega ocenie ustawy antymonopolowej wówczas, gdy nie mieści się w zakresie kompetencji wynikających z przepisów określających ustrój samorządu a zarazem wywołuje negatywne skutki w zakresie rozwoju wolnej konkurencji. Podkreślić należy, iż pogląd powyższy odnośnie zakresu podległości związków przedsiębiorców prawu antymonopolowemu Sąd Antymonopolowy podtrzymał również w orzeczeniach późniejszych np. w wyroku z dnia 14 maja 1997 r. sygn. akt XVII Ama 11/97, w wyroku z dnia 15 lipca 1998 r. sygn. akt XVII Ama 32/98, w wyroku z dnia 22 grudnia 2004 r. sygn. akt XVII Ama 50/04 jak również co do zasady podzielił go Sąd Najwyższy (wyrok z dnia 29 maja 2001 r. sygn. akt I CKN 1217/98 oraz wyrok z dnia 7 kwietnia 2004 r. w sprawie Krajowej Rady Notarialnej w Warszawie). Zatem – skoro uzgadnianie cen wykracza poza zakres kompetencji wynikających z przepisów określających ustrój samorządu, brak jest przeszkód do oceny zachowania Lubuskiej Izby w trybie ustawy o ochronie (...).

Warunkiem uznania uzgodnień w sprawie Cennika usług lekarsko – weterynaryjnych za naruszające normę art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie (...) jest udowodnienie, iż Izba podjęła działania celem koordynacji zachowań przedsiębiorców (lekarzy weterynarii) w zakresie stosowania cen na ich usługi, zaś celem tych działań lub skutkiem jest ograniczenie konkurencji. Cel antykonkurencyjnych działań Izby zawiera się w opracowaniu Cennika i przesłania go jej członkom, co należy rozumieć jako dążenie do wyeliminowania konkurencji cenowej na rynku usług lekarsko-weterynaryjnych.

W świetle ustalonego orzecznictwa Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za nielegalną uznać należy już samą wymianę przez przedsiębiorców lub jednego z nich informacji, jeżeli służy lub mogą one służyć koordynacji cen przez konkurentów. Taka wymiana informacji służy lub może służyć ujednoczeniu lub skoordynowaniu zachowań ograniczających konkurencję na znacznej części rynku przez przedsiębiorców uczestniczących we wspomnianym przepływie informacji (np. wyrok Sądu Antymonopolowego z 20 września 1995 r. sygn. akt XVII Amr 19/95). Na stwierdzenie praktyki ograniczającej konkurencję nie ma wpływu brak osiągnięcia zamierzonego skutku, bowiem o istocie praktyki decyduje już sam uzgodniony zamiar wpłynięcia na rynek w sposób sprzeczny z prawem, nie zaś skutek takiego działania (wyrok Sądu Antymonopolowego z 1 marca 1993 r., sygn. akt XVII Amr 37/92). Zdaniem organu antymonopolowego fakt wymiany informacji w ramach Izby manifestujący się uzgodnieniem (opracowaniem) Cennika – jest niewątpliwy. Nie ulega wątpliwości także, iż celem jego uzgodnienia była próba eliminacji niepewności odnośnie zachowań cenowych członków Izby. Świadczy o tym wynik przeprowadzonego badania wśród lekarzy weterynarii, gdzie jako cel wprowadzenia Cennika podano zamiar eliminacji

dumpingu, chęć orientacji w poziomie cen za usługi lekarsko – weterynaryjne stosowanych na terenie Izby, pomoc w kształtowaniu własnych cenników itp. Cel ten w praktyce został zrealizowany poprzez zamieszczenie Cennika jako wkładki w Biuletynie Informacyjnym Izby dostępnym powszechnie dla jej członków. Zatem uprawniony jest pogląd, iż finalnym celem uzgodnienia Cennika było wyeliminowanie konkurencji pomiędzy członkami Izby w zakresie wysokości stosowanych cen usług lekarsko – weterynaryjnych.

Jak zaś wiadomo, w świetle art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie (...) niedopuszczalna jest już sama wymiana informacji o cenach usług pomiędzy konkurentami. Efektem wymiany informacji cenowej, polegającej, w analizowanej sprawie na rozsyłaniu pomiędzy członkami Izby uzgodnionego Cennika, jest bowiem to, że w praktyce prowadzi ona do wyeliminowania konkurencji cenowej. Ponadto każdy członek Izby (konkurent) może monitorować innego członka Izby (konkurenta), pod względem cen, co podnosi poziom zaufania do działania wspólnego oraz zmniejsza ryzyko niedostosowywania się do cen cennikowych. Zwykle cennikiem wiodącym do którego dostosowują się inni rywale jest cennik lidera rynkowego. W przedmiotowym przypadku taką funkcję lidera rynkowego można przypisać Lubuskiej Izbie Lekarsko – Weterynaryjnej.

Dlatego też Prezes Urzędu stwierdza, iż praktyka wymiany informacji w sprawie cen za pośrednictwem Izby, sprzeniewierza się chronionej w prawie antymonopolowym efektywnej konkurencji cenowej między lekarzami weterynarii – członkami Izby. Wypada powołać tutaj wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 16 grudnia 1975 r. w połączonych sprawach 40-48, 50, 54-56, 111, 113, 114/73 *Coöperatieve Vereniging „Suiker Unie” UA i inni przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich* (Zb. Orz, 1975, 1633), zgodnie z którym „*pojęcie „praktyk uzgodnionych” obejmuje formę koordynacji między przedsiębiorcami, która wprawdzie nie posłużyła jeszcze do umowy we właściwym sensie, jednakże świadomie pozwala zastąpić konkurencję połączoną z ryzykiem praktyczną kooperacją i prowadzi do warunków konkurencji, które nie odpowiadają normalnym warunkom rynkowym. Zdaniem Trybunału nielegalne są wszelkie bezpośrednie lub pośrednie kontakty przedsiębiorców, których skutkiem lub celem jest wpływanie na zachowania rynkowe aktualnych lub potencjalnych konkurentów albo informowanie ich o zachowaniach rynkowych, których podjęcie jest zamierzone lub rozważane.*” (Agata Jurgowska, Tadeusz Skoczny, *Prawo konkurencji Wspólnoty Europejskiej*, Orzecznictwo, Tom 1, Orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z lat 1962 – 1989, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2004, s. 179-180).

Zdaniem organu antymonopolowego w sprawie niniejszej uzgodnienie Cennika nosi w sobie znamiona wyżej opisanej, zabronionej prawem ochrony konkurencji wymiany informacji, gdyż po pierwsze bazą jego opracowania było wzajemne przekazanie informacji i danych niezbędnych do opracowania Cennika, po drugie zaś – służy on członkom Izby jako punkt odniesienia za pomocą którego dalsza koordynacja cenowa jest już w praktyce łatwa do realizacji. **W następstwie opracowania i rozesłania członkom Izby Cennika doszło do wymiany informacji, która doprowadziła przynajmniej w niektórych przypadkach, jak wykazało to badanie rynkowe, do uzgodnienia zachowań cenowych członków Izby. Powyższa wymiana informacji o cenach stanowi zatem istotę zarzucanej Izbie praktyki.** Praktyka ta trwa nadal, gdyż w dalszym ciągu Cennik stanowi dla członków Izby bazę odniesienia dla ustalania cen własnych na usługi lekarsko-weterynaryjne.

Funkcję Cennika jako podstawy do opracowania własnych cenników przez członków Izby potwierdziły wyniki przeprowadzonego badania rynkowego wśród lekarzy weterynarii.

Reasumując, Prezes Urzędu stoi na stanowisku, iż została spełniona również druga przesłanka zastosowania normy art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie polegająca na celu lub skutku porozumienia, którym jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym (...). Tym samym, wobec spełnienia wszystkich przesłanek wymaganych do stwierdzenia naruszenia przez Lubuską Izbę Lekarsko – Weterynaryjną powołanego wyżej przepisu, organ antymonopolowy w pkt. I. Decyzji uznał praktykę Izby za ograniczającą konkurencję oraz zakazał jej dalszego stosowania.

3.5. Zarzut naruszenia art. 5 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 4 pkt 4 lit. c) ustawy o ochronie (...), polegającego na zawarciu porozumienia ograniczającego konkurencję na rynku usług lekarsko – weterynaryjnych na terenie województwa lubuskiego, poprzez podjęcie innego niż uchwała aktu Izby w postaci cennika cen minimalnych na usługi lekarsko – weterynaryjne.

3.5.1. Przesłanki zastosowania art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie (...) - wprowadzenie.

Jak to już powołano w pkt 3.4.1. niniejszej Decyzji, dla prawnego bytu praktyki ograniczającej konkurencję opisaną w art. 5 ust. 1 pkt 1, niezbędne jest łączne wystąpienie następujących przesłanek :

- 1) zawiązanie się porozumienia według zasad określonych w artykule 4 pkt 4 lit c) i art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy, polegającego na ustaleniu bezpośrednio lub pośrednio, cen i innych warunków zakupu lub sprzedaży towarów
- 2) cel lub skutek porozumienia, którym jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym.

Zdaniem organu antymonopolowego wszystkie wymienione wyżej przesłanki zostały w sprawie spełnione.

3.5.2. Przesłanka zastosowania art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie (...) dotycząca zawiązania się porozumienia według zasad określonych w artykule 4 pkt 4 lit c) i art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy, polegającego na ustaleniu bezpośrednio lub pośrednio, cen i innych warunków zakupu lub sprzedaży towarów .

W świetle art. 4 pkt 4 lit c) ustawy o ochronie (...) przez porozumienia rozumie się m.in. sprzeczne z ustawą uchwały **lub inne akty** związków przedsiębiorców lub ich organów statutowych.

Zdaniem Prezesa Urzędu w sprawie niniejszej doszło do zawarcia porozumienia również w formie „innego niż uchwała” aktu Lubuskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej. Przed wszystkim wypada wskazać, iż materialną emanacją porozumienia był Cennik opublikowany w formie wkładki w Biuletynie Informacyjnym Izby dostępnym powszechnie dla jej członków. Zespoły problemowe, opracowujące Cennik, postrzegać można jako komisje powoływane przez Radę Izby zgodnie z § 2 „Regulaminu działania Okręgowej Rady Lubuskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej w Zielonej Górze”, stanowiącym załącznik Nr 1 do uchwały Nr 11 z dnia 29 stycznia 2000 r. Okręgowego

Zjazdu Lubuskiej Izby Lekarsko – Weterynaryjnej. Przypomnieć wypada, iż Rada na podstawie powołanego przepisu mogła powoływać komisje stałe lub „w zależności od potrzeb”, te zaś powoływać mogły zespoły problemowe. Sposób opracowania Cennika stanowi w istocie prawną formę działania Rady, znajdującą swoje oparcie w Regulaminie działania Rady, zaś sama Rada jest organem Izby (art. 24 pkt 2 ustawy o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych). Forma uchwalenia Regulaminu, tj. przez Okręgowy Zjazd Izby, znajduje swoje oparcie w art. 27 pkt 4 ustawy o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych, zgodnie z którym okręgowy zjazd lekarzy weterynarii w szczególności „ustala organizację organów izby i tryb ich działania”.

Wypada zauważyć także, iż Biuletyn Informacyjny, do którego dołączono Cennik wydawany jest na podstawie stanowiska Okręgowego Zjazdu Lubuskiej Izby Lekarsko – Weterynaryjnej z 11 czerwca 1991 r., w którym Zjazd zobowiązał Radę do wydawania Biuletynu, jak również wydawany jest na podstawie corocznie uchwalanego przez Zjazd Izby preliminarza budżetowego przeznaczającego określone środki finansowe na pokrycie kosztów wydawania Biuletynu. Możliwość zobowiązania Rady Izby do określonych działań, w tym np. wydawania Biuletynu Informacyjnego, wynika zatem z powołanego już wyżej art. 27 pkt 4 ustawy o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych, zaś uchwalanie budżetu Izby jest kompetencją Zjazdu przewidzianą art. 27 pkt 2 ustawy o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych. W tej sytuacji uznać należy, iż Cennik stanowi inny niż uchwała akt Izby, wobec czego zawarte porozumienie kwalifikować należy jako porozumienie opisane w art. 5 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 4 pkt 4 lit. c) ustawy o ochronie (...).

Szczegółowa treść tego porozumienia została obszernie omówiona w pkt. 3.4.2. niniejszej Decyzji, zaś organ antymonopolowy w całości tezy tam przedstawione przyjmuje również przy omawianiu przesłanki niniejszej. Wypada jedynie ponownie podkreślić, iż do traktowania skoordynowanych działań jako porozumienia nie jest konieczne nadanie im wiążącego formalnie charakteru dla wszystkich zrzeszonych przedsiębiorców, gdyż wystarczy wykazanie, iż zamiarem (celem) związku było wywołanie określonych zachowań przedsiębiorców a zatem bez znaczenia dla oceny postępowania Izby w niniejszej sprawie jest brak nadania Cennikowi wiążącego charakteru w formie stosownych uchwał organów Izby.

Tym samym Prezes Urzędu stwierdza, iż spełniona została pierwsza przesłanka zastosowania normy art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy, dotycząca zawiązanie się porozumienia według zasad określonych w artykule 4 pkt 4 lit. c) i art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy, polegającego na ustaleniu bezpośrednio lub pośrednio, cen i innych warunków zakupu lub sprzedaży towarów.

3.5.3. Przesłanka zastosowania art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie (...) polegająca na celu lub skutku porozumienia, którym jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym.

Cel i skutek zawartego porozumienia opisany został szczegółowo w pkt 3.4.3. niniejszej Decyzji, zaś organ antymonopolowy w całości podtrzymuje wyrażone tam stanowisko również przy omawianiu przesłanki niniejszej. Ponownie podkreślenia wymaga, iż w następstwie opracowania i rozesłania członkom Izby Cennika nastąpiła wymiana informacji, która doprowadziła do uzgodnienia zachowań cenowych przynajmniej części członków Izby. Powyższa wymiana informacji o cenach stanowi zatem istotę zarzucanej Izbie praktyki. Praktyka ta trwa nadal, gdyż w dalszym ciągu Cennik stanowi dla członków Izby punkt odniesienia dla ustalania cen własnych na usługi lekarsko-weterynaryjne, zaś Izba Cennika nie uchyliła ani też go nie odwołała.

Prezes Urzędu stoi na stanowisku, iż została spełniona również druga przesłanka zastosowania normy art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie (...). Tym samym, wobec spełnienia wszystkich przesłanek wymaganych do stwierdzenia naruszenia przez Lubuską Izbę Lekarsko – Weterynaryjną powołanego wyżej przepisu, organ antymonopolowy w pkt. II Decyzji uznał praktykę Izby za ograniczającą konkurencję oraz zakazał jej dalszego stosowania.

3.6. Kara pieniężna.

Zgodnie z art. 101 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 101 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu może nałożyć na związek przedsiębiorców karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu określonego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli związek przedsiębiorców, choćby nieumyślnie dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 5, w zakresie niewyłączonym na podstawie art. 6 ust. 1 i art. 7. W przedmiotowej sprawie, jak już powołano w pkt. 3.3. Decyzji, nie mają zastosowania wyłączenia wynikające z art. 6 ust. 1 ustawy antymonopolowej, dotyczące tzw. porozumień bagatelnych. W sprawie nie ma zastosowania także wyłączenie z art. 7 ustawy o ochronie (...) w sprawie wyłączenia spod zakazu stosowania praktyk ograniczających konkurencję niektórych rodzajów porozumień. Tym samym porozumienie to nie podlega wyłączeniom wskazanym w art. 6 ust. 1 i art. 7 ustawy o ochronie (...).

Art. 104 ustawy o ochronie (...) zawiera kryteria ustalania wysokości kar pieniężnych nakładanych na związek przedsiębiorców na podstawie art. 101 ustawy o ochronie (...). Zgodnie z powołanym przepisem przy ustalaniu kary należy brać pod uwagę okres, stopień i okoliczności uprzedniego naruszenia przepisów ustawy antymonopolowej. Ustalając karę nałożoną na Lubuską Izbę organ antymonopolowy wziął pod uwagę znaczny zasięg zakazanej praktyki obejmujący całe województwo lubuskie, fakt blisko cztero i półrocznego jej obowiązywania oraz charakter praktyki zaliczanej do najcięższych praktyk ograniczających konkurencję. Z kolei okolicznością wpływającą na obniżenie kary jest fakt nie wyciągania konsekwencji w stosunku do członków Lubuskiej Izby nie stosujących cen zawartych w Cenniku (czyli nie stosowanie mechanizmu dyscyplinującego lekarzy weterynarii), naruszenie ustawy o ochronie (...) po raz pierwszy oraz fakt, iż Izba nie podjęła prób zobowiązania członków do stosowania uzgodnionej praktyki poprzez wprowadzenie Cennika w drodze uchwały. W związku z powyższym ustalono wysokość kary na kwotę 1 927,96 PLN (słownie złotych: jeden tysiąc dziewięćset dwadzieścia siedem złotych dziewięćdziesiąt sześć groszy). W ocenie organu antymonopolowego wymierzona kara w wysokości ***tajemnica*** % przychodu osiągniętego w 2004 r. jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kara pełni rolę represyjno - edukacyjną, a także pozostaje w rozsądnej proporcji do możliwości finansowych Lubuskiej Izby. Wobec powyższego orzeczono jak w pkt III sentencji.

Zgodnie z art. 105 ust. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w petitum.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura we Wrocławiu.

Z up. Prezesa UOKiK
Dyrektor Delegatury UOKiK we Wrocławiu
Zbigniew Jurczyk

Otrzymuje :

Lubuska Izba
Lekarsko - Weterynaryjna
ul. T. Olbrychta 1B/6
65-823 Zielona Góra